

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 023 225/99-1093
Signatura: ab2ns201

Oblastní pracoviště č. 02 Střední Čechy
Okresní pracoviště Beroun

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Speciální školy pro žáky s více vadami Žebrák Hradní 67, 267 53
IZO:	110 450 493
Identifikátor ředitelství:	600 021 564
Ředitelka školy:	Václava Pavlisová
Zřizovatel:	Školský úřad
Příslušný školský úřad:	ŠÚ se sídlem S. K. Neumanna 1141, 26 01 Beroun
Termín inspekce:	11. června 1999
Inspektor:	PaedDr. Jitka Kozáková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění zákona č. 258/1996 Sb. a podle § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech, časové tematické plány učiva, hospitační záznamy, notýsky a žákovské knížky, písemně zpracované koncepční záměry, rozhodnutí o vřazování žáků, plán konání provozních a pedagogických rad, plán kontrol.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní informace o škole

Škola, kterou navštěvují mentálně postižení žáci s více vadami, poskytuje povinné základní vzdělání na úrovni zvláštní a pomocné školy. Dětem s těžším mentálním postižením umožňuje přípravu na plnění povinné školní docházky v přípravném stupni. Snahou tohoto speciálního zařízení je poskytování komplexní péče. Dětem s vadami řeči je škola zajišťuje péči klinického logopeda, tělesně postiženým žákům poskytuje péči rehabilitační. Nevyhovující dopravní obslužnost a problémy s dojížděním žáků s vadami hybnosti jsou vyřešeny vlastním svozem.

V tomto školním roce má škola pět tříd - třídu přípravného stupně, dvě třídy pomocné školy a dvě třídy zvláštní školy, ve kterých jsou zařazeni i žáci pomocné školy.

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Původní koncepce vypracovaná ředitelkou, která je nyní na mateřské dovolené, není v plném rozsahu realizována. Stávající ředitelka předložila krátkodobý výhled vycházející ze současné situace, který úzce navazuje na původní koncepci, ale je částečně vzhledem k podmínkám redukován. K plánovanému rozšíření výchovně vzdělávací nabídky ve srovnání s předchozím inspekčním šetřením nedošlo. Škola poskytuje i nadále pouze povinné základní vzdělání, navazující péče po ukončení školní docházky není zatím zajišťována. Krizové centrum pro děti v tísní, nebylo dosud zřízeno. Plánované podpůrné aktivity, hipoterapie a ergoterapie nejsou realizovány. Škola si klade za cíl vzdělávání podle individuálních plánů, na jejichž sestavení by se podílel tým odborníků. Tyto plány nebyly předloženy pro všechny žáky.

Ředitelka nepředložila komplexní roční výhled činnosti školy. Plánovány jsou ale kontroly, jednání pedagogické rady a pracovní porady. Absence komplexního plánování je důsledkem skutečnosti, že stávající ředitelka je do funkce jmenována na dobu určitou bez konkrétního časového vymezení (zástup za mateřskou dovolenou). Podle jejího ústního sdělení se mělo jednat o půlroční období. Působení ředitelky, i přes její snahu o aktualizaci koncepčních záměrů, spočívá v zajišťování výchovně vzdělávací činnosti školy po stránce organizační.

Vyučující zpracovávají časové tematické plány učiva. Porovnání těchto plánů se zápisy v třídních knihách svědčí o jejich funkčnosti.

Koncepční záměry jsou aktualizovány v souladu se nynějšími podmínkami školy, některé z nich se však dosud nedaří realizovat. Dílčí nedostatky, které vykazuje oblast plánování, jsou ovlivněny i neznalostí délky trvání funkčního období. Oblast je celkově hodnocena jako průměrná.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Školu řídí ředitelka jmenovaná s účinností od 15. prosince 1998 na dobu určitou po dobu zástupu za mateřskou dovolenou. Pro výkon této funkce nemá požadované vzdělání, je absolventkou střední pedagogické školy, obor předškolní výchova.

Organizační struktura školy je jednoduchá, všichni její pracovníci jsou přímo podřízeni ředitelce. Pro případ nepřítomnosti je neoficiálně pověřena jejím zastupováním jedna z učitelek, kompetence nemá jednoznačně vymezeny.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Program jednání doložený zápisy není optimální. Převládá řešení organizačních problémů, prospěch a chování žáků je projednáván jen velmi obecně. Analýza činnosti školy a vykonaných kontrol není prováděna (viz bod 3.4). Stanovení úkolů, termínů jejich plnění a adresná odpovědnost někdy chybí. Metodické sdružení, i přes nízkou odbornou způsobilost pedagogického sboru, není zřízeno. Metodickou pomoc v případě potřeby poskytuje učitelka, která jako jediná má odpovídající vzdělání pro daný typ školy.

S pracovním řádem byli všichni pracovníci seznámeni prokazatelným způsobem.

Ředitelka vydává rozhodnutí o vřazování žáků v souladu s platnou právní normou. Nesprávné zařazování žáků do jednotlivých postupných ročníků uvedené v inspekční zprávě čj. O-02-02/9798-439Ko nebylo možné z objektivních příčin ve některých případech odstranit. Závažným nedostatkem je skutečnost, že školu již druhým rokem navštěvují dva žáci, kteří již jednou absolvovali povinnou devítiletou školní docházku.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má stanovená pravidla fungování. Výraznější rezervy jsou v systematickém metodickém vedení a v řešení specifických pedagogických problémů. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

2.2 Personální struktura

Ve škole působí v pěti třídách 7 učitelů včetně ředitelky (z toho 3 na částečný úvazek). Odborná a pedagogická způsobilost sboru je nízká, pouze jedna učitelka je absolventkou vysokoškolského studia speciální pedagogiky. Ostatní učitelé jsou absolventy středních odborných škol a gymnázia. Ve čtyřech třídách působí dva pedagogičtí pracovníci (z toho v jednom případě civilní služba). Personální zajištění neodpovídá ustanovení § 4 odst. 5 vyhlášky č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách - v pracovním stupni pomocné školy pro žáky s více vadami působí pouze jeden pedagogický pracovník; ve dvou třídách zvláštní školy, ve kterých jsou integrováni žáci pomocné školy, působí současně dva pedagogičtí pracovníci.

Dvě oddělení školní družiny, kterou navštěvuje celkem 21 žáků, personálně zajišťuje šest vychovatelů, z toho dva s kumulovanou pracovní náplní (učitel tělesné výchovy - vychovatel). Tito dva pracovníci v rámci svého pracovního úvazku a pracovní náplně vychovatele vykonávají rehabilitační péči. Odborná a pedagogická způsobilost výchovných pracovníků je nízká. Dvě vychovatelky mají vychovatelskou způsobilost, jedna střední všeobecné vzdělání a tři jsou absolventi střední zdravotnické školy (z toho ve dvou případech oboru rehabilitace).

Věková skladba pedagogického sboru je perspektivní, věkový průměr činí 32 let. Méně příznivá je jeho stabilita, od září 1998 ve škole došlo v pedagogickém sboru ke třem změnám. Problémy v interpersonálních vztazích nebyly zjištěny.

Na zajišťování provozu školy se dále podílejí řidič, na částečný úvazek dvě uklízečky a údržbář.

Personální podmínky vzdělávání lze z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti sboru hodnotit jako podprůměrné. V personálním zajištění je porušována platná právní norma.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost probíhá podle plánu, je orientovaná na hospitace a vedení dokumentace. Ředitelka se v hospitačních vstupech zaměřuje na uplatňování obecných pedagogických zásad, nepostihuje oblast metodickou. Sama si je vědoma, že je v hodnocení kvality práce pedagogických pracovníků málo náročná, protože nemá potřebné odborné znalosti. Přesto důsledně provádí následnou kontrolu odstranění zjištěných nedostatků.

Kritéria pro přiznávání nadtarifních složek platu jsou stanovena a všichni pracovníci s nimi byli seznámeni. Jejich výše je diferencovaná a motivuje ke zkvalitňování práce.

Hodnocení chování a prospěchu žáků probíhá většinou v souladu s příslušnými metodickými pokyny MŠMT. Žáci zvláštní školy jsou hodnoceni podle metodického pokynu čj. 10 182/98-24, žáci pomocné školy v souladu s metodickým pokynem čj. 10 522/98-24 hodnoceni formalizovaným širším slovním hodnocením. Žákům přípravného stupně je vydáváno osvědčení. Nedostatky byly shledány v hodnocení chování žáků prvního ročníku zvláštní školy i žáků pomocné školy a celkového prospěchu žáků prvního až šestého ročníku zvláštní školy. Při hodnocení prospěchu jednou známkou v prvním ročníku bylo současně hodnoceno i chování, chování bylo hodnoceno také u žáků pomocné školy, u žáků prvního až šestého ročníku byl celkový prospěch hodnocen stupněm prospěl s pochvalou.

Systém a plán kontrol je stanoven, rezervy jsou v kvalitní analýze výchovně vzdělávací práce. Vytvořené hodnotící nástroje pro pracovníky školy jsou účinné. V hodnotícím systému žáků byly shledány formální nedostatky. Celkově má kontrolní i hodnotící systém průměrnou úroveň.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Zavedený vnitřní informační systém plní dobře svoji funkci. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Hlavními články jsou porady a denní osobní kontakt. Informace dlouhodobého charakteru jsou zveřejňovány na nástěnce.

Informovanost rodičů o prospěchu je zajišťována pomocí zápisů v žákovských knížkách a notýscích, třikrát ročně jsou svolávány třídní schůzky. Systém individuálních konzultací není zaveden, rodiče jsou na ně zváni pouze v ojedinělých případech. Individuální konzultace jsou velmi dobře nahrazeny denním kontaktem s rodiči při svozu a rozvozu žáků.

Oba informační systémy dobře vyhovují, mají spíše nadprůměrnou úroveň.

5 Vedení povinné dokumentace

Kontrola povinné dokumentace školy byla provedena v souladu s § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 258/1996 Sb., dále podle § 45b zákona č. 76/1978 Sb., o předškolních zařízeních a školských zařízeních, ve znění zákona č. 138/1995 Sb. a podle § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Nedostatky ve vedení dokumentace byly zjištěny pouze při vyplňování vysvědčení, při kterém nejsou důsledně dodržovány příslušné metodické pokyny pro hodnocení a klasifikaci. Na vysvědčení je zapisován i důvod neklasifikování, vedle označení čj. učebních dokumentů jsou uváděny i další údaje. Vzhledem k tomu, že byly ve třídě zvláštní školy použity neaktualizované tiskopisy, jsou některé údaje zapisovány nestandardním způsobem. Škola používá podlouhlé i kulaté razítko, na kterých název školy nesouhlasí s názvem uvedeným v zařazovací listině do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Tím je porušováno ustanovení § 2 odst. 4 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Ostatní povinná dokumentace je vedena v souladu s uvedenými právními předpisy. Je přehledná a má velmi dobrou administrativní úroveň.

I přes uvedené nedostatky jsou pozitiva i negativa v rovnováze, oblast vedení povinné dokumentace je hodnocena jako průměrná.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Žáci zvláštní školy jsou vyučováni podle učebních dokumentů čj. 22 980/97-22, žáci pomocné školy a přípravného stupně podle učebních dokumentů čj. 24 035/97-22.

V plnění učebních plánů byly shledány následující nedostatky:

- v prvním ročníku zvláštní školy je celková týdenní hodinová dotace 20 hodin, tj. o 1 hodinu nižší
- ve vyšším stupni pomocné školy je celková týdenní hodinová dotace v jedné třídě 21 hodin, tj. o 3 nižší a v jedné třídě 22 hodin, tj. o 2 hodiny nižší
- v nižším stupni pomocné školy je celková týdenní hodinová dotace 22 hodin, tj. o 2 hodiny vyšší
- ve středním i vyšším stupni pomocné školy je v rozporu s předmětovým složením učebního plánu zařazena smyslová výchova

Změny v učebních plánech nejsou podloženy individuálními vzdělávacími programy.

V plnění učebních plánů byly shledány závažné nedostatky, tato oblast je hodnocena jako nevyhovující.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělované škole na mzdy pedagogických pracovníků jsou čerpány neefektivně ve dvou třídách zvláštní školy, ve kterých jsou pouze integrováni žáci pomocné školy s více vadami a působí v nich současně dva pedagogičtí pracovníci. Rovněž jako neefektivní je současné působení třech vychovatelů v každém oddělení školní družiny.

Nedostatky ve využívání finančních prostředků byly dále zjištěny v nenaplňování učebních dokumentů tím, že celková týdenní hodinová dotace je v první třídě zvláštní školy a ve vyšším stupni pomocné školy nižší.

Jako neefektivní je hodnoceno využívání finančních prostředků na vzdělávání žáků, kteří již jednou absolvovali povinnou devítiletou školní docházku.

Využití finančních prostředků na pořizování pomůcek a učebních textů je účelné.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na mzdy nejsou využívány efektivně, oblast je hodnocena jako podprůměrná.

ZÁVĚRY

Koncepční záměry jsou aktualizovány, škole se je v současné době daří realizovat jen zčásti. Oblast plánování a realizace uskutečňování koncepčních záměrů je hodnocena jako průměrná.

Organizační struktura vykazuje rezervy, má spíše podprůměrnou úroveň. V personálním zajištění činnosti školy je zřejmá převaha negativ, oblast je hodnocena jako podprůměrná.

Kontrolní systém a úroveň vedení povinné dokumentace mají průměrnou úroveň. Informační systém lze hodnotit jako spíše nadprůměrný.

Plnění učebních plánů je nevyhovující. Převahu negativních zjištění vykazuje i efektivita využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

I přes mnohé nedostatky je úroveň řízení školy celkově hodnocena jako průměrná.

Odůvodnění: Nedostatky v personálním zajištění výchovně vzdělávacího procesu a v zařazení žáků do postupných ročníků (některé již nelze z objektivních příčin odstranit) přetrvávají z předcházejícího období, kdy ve funkci působila jiná ředitelka. Stávající ředitelka nemá odbornou a pedagogickou způsobilost ani žádnou praktickou zkušenost z oblasti speciálního školství. K povinnostem řídicího pracovníka přistupuje svědomitě i přesto, že nezná konkrétní dobu, na kterou je do této funkce jmenována. Maximálně se snaží využít zkušenosti, získané při řízení stálé školy v přírodě, kde dříve působila.

Doporučení ředitelce školy

- zajišťovat vyučujícím systematickou metodickou pomoc, využít při tom odborného potenciálu učitelky s odbornou a pedagogickou způsobilostí
- do jedné třídy zařazovat žáky se stejným stupněm mentálního postižení
- zefektivnit využívání finančních prostředků tím, že bude snížen počet výchovných pracovníků ve školní družině
- zvyšovat odbornou a pedagogickou způsobilost vyučujících

razítko

Podpis inspektora:

Jitka Kozáková v.r.

V Kladně dne 23. června 1999

Přílohy: -0-

Inspekční zprávu jsem převzala dne 25. června 1999

razítko

Podpis ředitelky školy Václava Pavlisová v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu

inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad:	1999 - 07 - 12	023261/99-1093

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.